

VERKSAMHETSPLAN 2023

Nestor FoU-center ägs gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Även privata utförare som ger vård- och omsorgsinsatser till äldre personer inom ägarorganisationernas geografiska område har möjlighet att ta del av Nestors stöd och material.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16
e-post: adm@nestorfou.se

Nestor FoU-center 2022
© Nestor FoU-center

Innehåll

Nestors inriktning 2023.....	4
Uppdrag, organisation och verksamhetsplan	6
Uppdrag och verksamhetsidé	6
Organisation.....	6
Verksamhetsplan.....	7
Praktiknära forskning och utveckling.....	7
Aktiviteter år 2023	8
Samordnad vård och omsorg.....	8
Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället	11
Strukturerad verksamhetsutveckling	12
Kunskapsutbyte och nätverk.....	14
Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete	15
Budget år 2023.....	16

Nestors inriktning 2023

Det är mycket på gång inom äldreområdet, med bland annat förslag till ny socialtjänstlag och äldreomsorgslag, omställning till God och nära vård. Bland annat framhålls vikten av ett förebyggande perspektiv, äldres delaktighet, förbättringar gällande samordning mellan vård och omsorg, tillgänglighet till god och nära vård, ökade krav på kompetens och kvalitetsutveckling.

Vi ser att Nestor kan vara ett givet stöd i detta. Samverkan, förebyggande arbete och att involvera de äldre och anhöriga i utvecklingsprojekten är områden/teman som går som en röd tråd genom våra projekt. Att stärka samverkan mellan verksamheter, både inom och mellan kommun och region är ett av flera angelägna områden i omställningen till Nära vård. Vi ser att våra uppbyggda lokala samverkansarenor kan vara en bra plattform för aktiviteter och kunskaphöjande insatser kopplat till omställningen. Hur dessa områden ska adresseras kommer att diskuteras vidare med ägarorganisationerna. Det är viktigt att det Nestor gör blir ett komplement och ett stöd utöver nationella och regionala aktörers och ägarorganisationers eget arbete.

Vår målsättning är att erbjuda verksamheterna olika former av stöd för kunskapsutveckling och verksamhetsutveckling och ha en bra balans mellan forsknings- och utvecklingsprojekt inom relevanta områden som rör kommunens äldreomsorg, närliggande hälso- och sjukvård samt regionens olika verksamheter.

Fortsatt samverkan kommer att ske med andra FoU:er och högskolor och universitet i länet, medverkan i satsningar från Storsthlm, Socialstyrelsen, SKR och andra regionala och nationella aktörer. Löpande aktiviteter som fortgår är forum för kunskapsutbyten genom Nestorcafé och chefsmorgon, nätverk, föreläsningar och webutbildningar.

Under 2023 kommer vi att uppdatera Nestors mål och fokusområden från 2017, så att de ligger i linje med dagens aktuella frågor och utmaningar. Ett fortsatt utvecklingsområde är hur vi kan underlätta och stödja verksamheterna att ta till sig kunskap och resultat från våra utvecklingsarbeten, undersökningar och rapporter in i det egna utvecklingsarbetet. Vi kommer under året att påbörja arbete med att bygga en ny webbplats, då vår nuvarande tekniska lösning inte lever upp till de nya tillgänglighetskraven.

Slutligen, Nestor fyller 20 år under år 2023 och det vill vi givetvis fira med ägarorganisationerna, samverkanspartners och andra intressenter. Vi planerar bland annat att ordna en konferens i samband med 20-årsfirandet.

Sammanställning av planerade projekt och aktiviteter 2023

Tabell 1: Sammanställning av Nestors projekt 2023

Område och projekt	Tidsplan
<i>Sammanhållan vård och omsorg</i>	
Samverkansarena: Fyra Mötesplatser för lokal samverkan	Pågår hela 2023
Initiera God och Nära vård-aktiviteter och projekt, (tex Lärandeseminarium om Lifecare mfl)	Startar våren 2023
SAMSAS – Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte	Pågår hela 2023 (Avslut 2024)
STEG - Samarbeta för stöd till förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer Kartläggning av användning av egenvårdsintyget - samverkan hemtjänst och primärvård. Ett länsgemensamt projekt, finansierat av Forte	Pågår hela 2023 (Avslut 2024)
Planeringsbidrag, Forte: Utvärdering av omställningen mot God och Nära vård - i samverkan med kommun, region och civilsamhället	Pågår 2023 om medel beviljas
<i>Hälsosamt och gott åldrande i samhället</i>	
Hälso- och sjukvård på särskilt boende – del 2	Avslut feb 2023
Proaktiv hälso-och sjukvård på säbo	Pågår 2023
Hemtjänstens arbete för äldres hälsa	Pågår 2023
Äldre som användare av kommuners digitala tjänster	Pågår 2023
<i>Strukturerad verksamhetsutveckling</i>	
Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext Forskningsprojekt finansierat av Forte	Avslut feb 2023
Stöd för individuell systematisk uppföljning - ISU	Pågår 2023
Kompetensstöd för att utvärdera icke biståndsbeslutade förebyggande insatser	Pågår 2023
Utvärdering av genomförande och effekter av webutbildningar	Hösten 2023
Initiera aktiviteter i syfte att förstå, omsätta och förbereda oss på vad förslag, om ökad kunskapsstyrning, uppföljning och förebyggande arbete, i ny socialtjänstlag, äldreomsorgslag kommer att innebära för verksamheterna	2023

Tabell 2: Sammanställning av Nestors aktiviteter för kunskapsutbyte och nätverkande 2023

<i>Kunskapsutbyten och seminarier</i>	
Digitala föreläsningar om-smärta hos äldre för omsorgspersonal och för seniorer Nutrition och psykisk ohälsa om efterfrågan finns.	Under 2023
Nestorcafé vår och höst. Vårens ämne: Ålderism	Vår/höst
Chefsmorgon –Digital träff för chefer med fokus på aktuella ämnen inom äldreområdet	Månatligen
Konferens Nestor 20 år	Under hösten 2023
Dialogforum “Utmaningar vid digitalisering i socialtjänsten” – Arrangeras med FoU i Sthlm	Löpande under året
Föreläsningar/seminarier kring vetenskap och beprövad erfarenhet och kunskapsbaserad socialtjänst som en del i ev förberedelser inför-ny socialtjänstlag, äldreomsorgslag,	Under-2023
Kompetensstöd för att utvärdera icke biståndsbeslutade förebyggande insatser	Under 2023
Digitala föreläsningar om aktuella ämnen och rapporter	Löpande under året
<i>Nätverk</i>	
Nätverksträffar för fysioterapeuter och arbetsterapeuter	Fyra tillfällen under året
Nätverksträffar för verksamhetsutveckling	Två tillfällen under året
<i>Webbutbildningar</i>	
Social dokumentation	
Lex Sarah	
Våga fråga –Våga se: Om psykisk ohälsa	
Biståndshandläggare – Ny i yrket	
Minska risken för fall	

Uppdrag, organisation och verksamhetsplan

Uppdrag och verksamhetsidé

Nestor FoU-centers övergripande uppdrag är att genom praktikinära forskning och utveckling inom äldreområdet bidra till en utveckling som höjer kvaliteten inom vård och omsorg för äldre. Det ska göras utifrån bästa tillgängliga kunskap, huvudmännens gemensamma uppdrag, mål och riktlinjer samt de äldres och anhörigas behov och intressen. Syftet är att öka välbefinnande och delaktighet för äldre personer och deras anhöriga. Nestor ska utifrån ett flervetenskapligt synsätt utgå från de äldres och anhörigas behov och ha en hög grad av medverkan och inflytande från de berörda äldre, personal och chefer på olika nivåer i organisationerna. Nestor ska samverka aktivt med samtliga verksamheter finansierade av ägarorganisationerna oavsett driftsform. Nestor samverkar även med förvaltningar, brukarorganisationer, universitet och högskolor samt andra aktörer och FoU-enheter.

Nestors verksamhetsidé är att fungera som länk mellan forskning och praktik och vara en motor för lärande och verksamhetsutveckling i vård och omsorg. Vi stödjer samverkan mellan kommun och region, omsätter kunskap i handling och bidrar med kritisk reflektion.

- Vi utgår från och tillvaratar de äldres perspektiv och intressen.
- Vi arbetar för att kunskap och resultat från våra utvecklingsarbeten ska tillvaratas långsiktigt.
- Vi arbetar nära och tillsammans med chefer och medarbetare i äldreomsorg, geriatrik och primärvård.

Aktiviteter som ingår i Nestors uppdrag

- driva och medverka i FoU-projekt utifrån vetenskapliga metoder,
- bidra till utveckling av metoder för förbättringsarbete, utvärdering och implementering,
- bidra till en evidensbaserad praktik,
- medverka till en långsiktig personal- och kunskapsutveckling,
- bidra till god samverkan mellan berörda aktörer för en sammanhållen vård och omsorg,
- utveckla och driva arenor och nätverk: tvärvetenskapliga, tvärorganisatoriska och tvärprofessionella,
- utveckla och upprätthålla ett nära samarbete med berörda universitet, högskolor och FoU-enheter,
- utveckla former för kunskaps- och informationsspridning om FoU-verksamhetens resultat och aktuell forskning samt integrering av denna i ordinarie verksamhet,
- bedriva omvärldsbevakning och bidra till kunskapsutbyte mellan praktik och relevanta myndigheter, akademien och andra aktörer.

Från samverkansavtalet för Nestors verksamhet, 2020.

Organisation

Nestor FoU-center ägs och finansieras gemensamt av kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nacka, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje, Tyresö och Värmdö samt Region Stockholm. Nestor ligger organisatoriskt i Social- och äldreförvaltningen i Haninge kommun under

avdelningschefen för vård- och omsorgsboende och HSL. Nestor leds av en FoU-chef som är ansvarig för verksamhet, ekonomi och medarbetare inför styrgruppen. Nestors verksamhet startade i projektform åren 2003–2008 och permanentades år 2009.

Styrgrupp: I Nestors styrgrupp ingår förvaltnings-, äldreomsorgs- eller myndighetschefer i de tio kommunerna samt en representant från Avdelningen för närsjukvård (Samverkan och stöd) inom Region Stockholm. Styrgruppen beslutar i strategiska frågor, ansvarar för uppföljning och behandlar verksamhetsplan och budget samt utser representanter till Nestors FoU-råd. FoU-chefen är föredragande och bereder ärenden till styrgruppen. Fyra möten per år.

FoU-råd: I FoU-rådet ingår personer med chefs-/utvecklingsansvar inom äldreomsorgen från respektive kommun, samt representanter på motsvarande nivå för Region Stockholms verksamheter inom geriatrik och primärvård. FoU-rådet arbetar fram idéer och ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Fyra möten per år.

Seniorråd: Nestors seniorråd består av representanter för pensionärsorganisationernas ledamöter i de kommunala pensionärsråden i ägarkommunerna och från Regionstyrelsens pensionärsråd. De bidrar med idéer till projekt, ger förslag och råd beträffande projektsatsningar och övriga aktiviteter samt sprider information om Nestors arbete via sina nätverk. FoU-chefen är sammankallande och ordförande. Fyra möten per år.

Arbetsgrupp: Nestors arbetsgrupp består under 2022 av chef och elva medarbetare (varav några är deltidsanställda); administratör, samordnare, kommunikatör och nio projektledare med olika yrkes- och utbildningsbakgrund. Medarbetarnas professioner motsvarar uppdragets krav: apotekare, arbetsterapeut, dietist, etnolog, fysioterapeut, sjuksköterska, sociolog, socialantropolog och socionom. Sex av medarbetarna har doktorsexamen, en har masterexamen, två har magisterexamen och tre har kandidatexamen. En medarbetare är tjänstledig för studier.

Verksamhetsplan

Styrgruppen beslutar om den långsiktiga inriktningen och budget för Nestors verksamhet. Besluten tas utifrån behov och utmaningar i huvudmännens verksamheter samt händelser på äldreområdet regionalt och nationellt med hänsyn tagen till synpunkter från FoU-råd och seniorråd och Nestors medarbetare. Styrgruppen tar beslut om verksamhetsplan och budget före årets slut. Verksamhetsplanen följs upp två gånger per år samt fyra kvartalsrapporter per år till styrgruppen.

Praktiknära forskning och utveckling

Nestor har i uppdrag att arbeta med praktiknära forskning och utveckling. Med praktiknära forskning menar vi att den forskning vi bedriver ska vara relevant för verksamheterna inom vården och omsorgen och att den ska kunna omsättas i lärande, förändring och verksamhetsutveckling. Liksom i våra utvecklingsprojekt vill vi att även vår forskning bedrivs i nära samverkan med berörda verksamheter och att resultat och nya kunskaper ska kommuniceras på ett tillgängligt sätt anpassat

till olika målgrupper. Ambitionen är att våra forskningsprojekt ska bidra till utveckling och utvecklingsprojekten ska guidas av forskning. En god kännedom om aktuell forskning och kontakter med andra forskare gör att Nestors utvecklingsprojekt kan bedrivas på en stabil grund och nyttiggöra vetenskapliga kunskaper och teorier i det konkreta utvecklingsarbetet. De senaste åren har Nestor knutit tätare kontakter med universiteten, engagerat sig i flera forskningsprojekt tillsammans med andra forskare och utvecklat samarbetet med de övriga FoU-verksamheterna i regionen. Det skapar en bra grund för ett praktiktäna arbetssätt, där forskningen lyfts in närmare äldreomsorgens vardag. Detta tillvägagångssätt tror vi stärker kvaliteten och det långsiktiga värdet för ägarnas verksamheter, chefer och medarbetare och därmed också för de äldre och deras anhöriga.

Aktiviteter år 2023

Beslut om aktiviteter tas i styrgruppen. Aktiviteter utformas utifrån verksamheternas behov och idéer samt utifrån kunskap Nestor inhämtat från exempelvis forskning, nationella strategier och riktlinjer samt praktiken. Nestor har sedan 2017 tre fokusområden. Dessa kommer att ses över under 2023. Planerade projekt och aktiviteter för 2023 presenteras tillsvärdare utifrån de tre fokusområdena:

- *Samordnad vård och omsorg*
- *Hälsosamt och gott åldrande i samhället*
- *Strukturerad verksamhetsutveckling.*

Nestors löpande aktiviteter beskrivs under:

- *Kunskapsutbyte och nätverk,*
- *Spridning och kommunikation*
- *Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete.*

Samordnad vård och omsorg

Inom detta fokusområde presenteras projekt där samverkan mellan eller inom kommuners och regionens verksamheter är en bärande komponent.

Mötesplatser för lokal samverkan – En samverkansarena

Nestors samordnar sedan år 2015 fyra Mötesplatser, med representanter från kommuners beställare och utförare, geriatrik, vårdcentral och primärvårdsrehab, utifrån följande geografiska uppdelning: 1) Haninge-Nynäshamn-Tyresö; 2) Botkyrka-Huddinge; 3) Nykvarn-Salem-Södertälje; 4) Värmdö-Nacka.

Mötesplatserna syftar till att stärka samverkan och minska glappen mellan och inom vård- och omsorgsaktörer för en mer sammanhållen vård och omsorg om äldre. Inom mötesplatserna

genomförs gemensamma probleminventeringar och omvärldsbevakning för att prioritera och samla ihop idéer för fortsatt arbete. I och med ny klusterorganisation i regionen med GSA-aktörer (geografiskt samordningsansvariga) som samordnare av lokal samverkan och omställningen till Nära vård kommer Mötesplatsen anpassa sin fortsatta inriktning för att kunna utgöra ett bra komplement till de mer lokala samverkansforumen.

Under 2023 tas en plan fram för mötesplatsernas fortsättning och hur det kan samordnas med aktiviteter inom GSA och Nära vård. Förslag på aktiviteter som kan erbjudas inom de fortsatta Mötesplatserna är workshops kring God och nära vård, aktiviteter för att stödja implementering av LUSEN/SIP/införande av Lifecare SP, stärka samarbete och stöd till GSA (geografiskt samordningsansvariga i regionen) och Nära-vårdkontakter i kommunerna, utvärderingsprojekt/följeforskning av några initiativ för omställning av nära vård, konferens på temat Nära vård och samverkan.

Lärandeseminarium om Lifecare SP Erbjuds verksamheterna under året via Mötesplatserna. Lärandeseminarier syftar till förbättrad samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård genom kommunikationsverktyget Lifecare SP för ökad trygghet och säkerhet för patienterna. Nestor håller seminariet för förslagsvis ”super-users” eller andra nyckelpersoner som sedan kan genomföra egna lokala seminarier med kollegor som arbetar med utskrivning. Seminariet genomförs fysiskt och alla aktörer som ska kommunicera via Lifecare SP finns på plats och får tillfälle att diskutera tillsammans.

SAMSAS – Samskapad samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre

Samsas är ett forskningsprojekt finansierat av FORTE och är ett samarbete mellan Nestor, Äldrecentrum, FoU nordost och FoU Nu. Projektet pågår under åren 2021–24 och innefattar flera delstudier.

Med stigande ålder ökar risken för försämrad fysisk, psykisk och social hälsa vilket påverkar äldre personers livskvalitet och bidrar till samhällets ökade vård- och omsorgskostnader. För att förebygga försämrad hälsa behövs samverkan mellan socialtjänsten, hälso- och sjukvård och civilsamhället, men det saknas kunskap kring hur denna samverkan kan ske.

Projektet kommer att utveckla och utvärdera nya processer för samverkan för att förebygga försämrad hälsa bland äldre personer. Processerna tas fram tillsammans med personal, chefer och beslutsfattare inom kommun, region och civilsamhälle samt eventuella andra aktörer. Detta görs genom en serie workshoppar i tre ”case” i tre olika kommuner (varv en av Nestors ägarkommuner). Ljudfiler och annan dokumentation från workshoppar, och intervjuer med olika aktörer kommer att analyseras. De olika casen kommer att följas minst ett år efter den samskapande processen. Projektet innefattar också analys av registerdata över beviljade hemtjänstinsatser. Parallellt följs forskningsprocessen genom följeforskning (se nedan SAMSAS lärande utvärdering genom följeforskning).

SAMSAS – Lärande utvärdering genom följeforskning

Processen i ovanstående beskrivna projektet SAMSAS följs och studeras av två forskare – en från Nestor och en från FoU Nordost.

Studien syftar till ett internt utvecklingsinriktat lärande i projektet genom studier och utvärdering av processerna i SAMSAS. Vidare att det ska bidra till kunskapsutveckling om samskapande och att använda metoden CBPR (Community-based participatory research) inom fältet vård och omsorg för äldre personer. Metoder som kommer att användas är: observationer, kvalitativa intervjuer och gemensamma analysseminarier med deltagande aktörer i processerna, inklusive deltagande forskare.

STEG - Samarbete för stöd till förebyggande egenvård i hemmiljö för sköra äldre personer Kartläggning av användning av egenvårdsintyget - samverkan hemtjänst och primärvård

STEG är ett forskningsprojekt finansierat av FORTE och genomförs i samarbete mellan Stiftelsen Äldrecentrum, Nestor FoU-center, FOU nu, FoU Nordost, Sophiahemmets högskola och Akademiskt primärvårdscentrum vid Region Stockholm (APC). Projektet pågår 2022-24.

Projektet syftar till att undersöka hur egenvårdsintyget kan användas för att stärka samarbete mellan primärvård och äldreomsorg för effektivt och jämlikt förebyggande av ohälsa och försämrad funktionsförmåga hos hemmaboende äldre personer med hemtjänst.

I projektet ingår en kartläggning av egenvårdsintygets användning i dag; intervjuer med primärvårdspersonal, biståndshandläggare, hemtjänstpersonal och äldre om hinder och möjligheter med egenvårdsintyget och om andra samverkansformer för att stödja den äldres egenvård; samt att tillsammans med berörda funktioner inom primärvård och äldreomsorg och äldre personer skapa arbetsmodeller för samverkan.

Utvärdering av omställningen mot God och Nära vård - i samverkan med kommun, region och civilsamhället

Nestor har erhållit planeringsbidrag från Forte för att förbereda och möjliggöra ett framtida forskningsprojekt i samarbete med FoU.nu, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FoU Nordost, Karolinska Institutet och Region Stockholm.

Syftet är att undersöka nödvändiga förutsättningar för att utvärdera realiseringen av omställningen av en god och nära vård för äldre personer. Planeringsbidraget innefattar bland annat workshops och intervjuer med berörda beslutsfattare och målgruppen för att finna relevanta frågeställningar till huvudprojektet.

Ett hälsosamt och gott åldrande i samhället

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till äldre personers hälsa och delaktighet. En viktig komponent i detta fokusområde är att de äldre personer som är berörda av projektets syfte, kommer till tals under projektets gång.

Hälso- och sjukvård på särskilt boende – del 2

I detta projekt tittar Nestor närmare på hur hälso- och sjukvården bedrivs på särskilt boende (säbo) och hur den skulle kunna utvecklas. I denna andra delstudie intervjuas undersköterskor, enhetschefer, arbetsterapeuter respektive fysioterapeuter på säbo, kommuners dietister och biståndshandläggare samt äldre som bor på säbo och deras anhöriga. Analys av materialet pågår och rapport kommer att vara klar under första kvartalet 2023.

Proaktiv hälso-och sjukvård på särskilt boende

Projektet är en fortsättning på hälso- och sjukvård på särskilt boende och tar sin utgångspunkt i att det framkom i de tidigare delstudierna att akuta hälso- och sjukvårdsinsatser prioriterades medan förebyggande och hälsofrämjande arbete fick komma i andra hand. Enligt Hälso- och sjukvårdslagen ska vården som bedrivs vara hälsofrämjande och förebyggande för alla invånare oavsett ålder. I omställningen till God och nära vård (och omsorg) beskrivs att vården ska bygga på relationer, vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv.

Projektet syftar till ökad hälsa och välmående för de äldre genom att hitta nya arbetsformer som utgår från ett proaktivt synsätt. Projektet kommer att undersöka om det är möjligt att stärka det proaktiva arbetet genom att på ett bättre sätt nyttja personalens olika kompetenser, att arbeta i team samt att inkludera de äldre och eventuella anhöriga. Nestors plan är att tillsammans med medarbetare, chefer och äldre, på en avdelning/enhet på säbo i en eller två av Nestors ägarkommuner, identifiera vad ett proaktivt synsätt innebär, vad som redan finns på plats och vad som behöver utvecklas. Utifrån detta utvecklas och testas arbetsformer som utgår från ett proaktivt synsätt.

Hemtjänstens arbete för äldres hälsa

I det här projektet kommer Nestor tillsammans med tre kommuner (Huddinge, Nacka, Tyresö och ev i ett senare skede även Salem), pröva hur hemtjänsten kan stärka sitt hälsofrämjande arbetssätt för äldre personer. Detta gör vi i ett utvecklingsarbete tillsammans med medarbetare/chefer inom hemtjänsten samt biståndshandläggare och hemtjänsttagare.

Syftet med projektet är att ett hälsofrämjande arbetssätt ska bidra till förbättrad hälsa hos omsorgstagarna, stärkt yrkesroll för medarbetarna samt göra hemtjänstens arbete mer attraktivt. Projektet görs bl.a. mot bakgrund av att socialtjänsten förväntas arbeta mer förebyggande och hälsofrämjande än tidigare, något som framhålls i utredningen om den nya socialtjänstlagen och inom ramen för ”God och nära vård”

Äldre som användare av kommuners digitala tjänster

Nestor har sedan 2020 arbetat med projektet Kommuners digitala information och tjänster. Resultatet från tidigare delstudier visar att det både behövs insatser på invånar- och organisationsnivå för att fler äldre ska kunna och vilja använda digitala tjänster.

Syftet med projektet är att främja att fler äldre invånare nyttjar kommunens digitala information och tjänster samt främja användardriven utveckling av ovanstående. Projektet avser att ge kommunerna fördjupad kunskap om vad de kan göra för att främja och stödja att fler äldre personer använder webbplats/digitala tjänster samt hur de kan involvera användarna i utveckling.

Ägarkommunerna erbjuder workshops och lärandeseminarier för att genomföra eget utvecklingsarbete. Webstrateger, seniorer och professioner som möter/stödjer äldre i att använda digitala tjänster kan vara lämpliga aktörer att delta.

Strukturerad verksamhetsutveckling

Inom detta fokusområde presenteras projekt som har en tydlig koppling till hur verksamheterna själva arbetar inom områden som systematiskt förbättringsarbete, hållbar implementering och med strävan att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

Prediktorer för hållbart utvecklingsarbete i en fragmenterad organisatorisk kontext

Detta forskningsprojekt finansieras av FORTE. Projektet är ett samarbete mellan Nestor och Uppsala universitet, institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap. Projektet har pågått i tre år och avslutas i feb 2023.

Projektet syftar till att förklara hur implementeringsprocesser kan struktureras för att stödja långsiktigt hållbara organisationsförändringar i en fragmenterad organisatorisk kontext som socialtjänsten. Projektet undersöker hur satsningen Individens behov i centrum (IBIC) implementeras i landets kommuner. En enkät har gått ut i hela landet och besvarats av 155 personer med inblick i det lokala implementeringsarbetet i kommunerna.

Många försök att implementera nya metoder i organisationer blir bara kortsiktiga punktinsatser som inte utvecklar det praktiska arbetet långsiktigt. Det saknas kunskap om hur implementeringsarbete ska bli hållbart och bidra till långsiktiga effekter. Denna studie förväntas bidra med kunskap om implementering och hållbart utvecklingsarbete som kan användas i framtida utvecklingsprocesser kopplade till IBIC och troligen även i andra implementerings- och förändringsprocesser.

Utvärdering av genomförande och effekter av webbutbildningar

Kompetensförsörjning är en av äldreomsorgens största utmaningar, där kompetensutveckling är en viktig del i verksamheternas strategiska arbete för att säkra kompetensförsörjning på kort och lång sikt. Utbildningsformerna har förändrats snabbt de senaste åren, från skolsalsutbildningar till fler digitala utbildningar på distans eller webbutbildningar för självstudier. De nya utbildningsformerna har fördelar vad gäller tillgänglighet och flexibilitet. De är ofta billig i jämförelse med andra utbildningar och många eller alla i verksamheten kan ta del av samma utbildning vid exempelvis introduktion eller för att kontinuerligt upprätthålla kunskaper. I denna studie vill vi undersöka hur webbutbildningar används i äldreomsorgen samt om och hur de bidrar till en hållbar kompetens- och verksamhetsutveckling. Vi utgår från tidigare forskning om faktorer som stödjer lärande och verksamhetsutveckling.

Stöd för individuell systematisk uppföljning - ISU

Projektet syftar till att erbjuda kommunerna kunskap om och stöd i att införa och använda individbaserad systematisk uppföljning (ISU) för att förbättra verksamhetens fallpreventiva arbete. Verket och metodkunskapen kan överföras till andra vård- och omsorgsinsatser som verksamheten önskar förbättra.

Nestor har under 2022 erbjudit processtöd i form av en seminarierie med föreläsningar, erfarenhetsutbyte och handledning i ISU kopplat till fallprevention på särskilt boende för äldre. Team från sex äldreboenden från tre ägarkommuner (Haninge, Nykvarn och Nynäshamn) har deltagit. Seminarierien avslutas januari 2023. Under våren 2023 följs seminarierien upp med en fördjupning i ISU, mätning och analys. Finns behov erbjuds en ny omgång hösten 2023.

Kompetensstöd för att utvärdera icke biståndsbeslutade förebyggande insatser

Under våren 2022 utformade Nestor en seminarierie om uppföljning och utvärdering av förebyggande insatser. Den består av fyra träffar om vardera 2,5 timmar samt hemuppgifter mellan träffarna. Seminarierien testades i Huddinge kommun med deltagare från förebyggande enheten, enheten för stöd och utveckling och ledningen. Utvärderingen i Huddinge indikerade att metoden fungerade väl. Därför erbjuds nu seminarierien även till övriga kommuner inom Nestors verksamhetsområde.

På nationell nivå ställs krav på en mer kunskapsbaserad socialtjänst som följer upp och utvärderar sina insatser på ett mer effektivt sätt. Det märks inte minst i den statliga utredningen om en ny socialtjänstlag (SOU 2020:47). Förebyggande insatser innebär vissa specifika utmaningar när det gäller utvärdering och uppföljning och många verksamheter efterfrågar därför kunskap, metoder och stöd kring hur man kan följa upp och utvärdera en förebyggande verksamhet.

Projektet syftar till att bidra med kunskap om uppföljning och utvärdering av förebyggande samt att skapa forum för reflektion och diskussion och stödja deltagarnas arbete med att ta fram konkreta utvärderingsplaner.

Kunskapsutbyte och nätverk

Digitala föreläsningar - i år kommer vi rikta särskilt fokus på smärtproblematik hos äldre. Nestor kan i mån av tid även erbjuda utbildningar inom psykisk ohälsa, nutrition, läkemedel, fallprevention, fysisk aktivitet med fler.

Nestor-café - Nestorcaféet vänder sig till chefer och medarbetare och andra nyckelpersoner och är ett tillfälle för kompetensutveckling och inspiration till förändringar på arbetsplatsen. Två caféer planeras under året. Vårens tema: Ålderism.

Nestors Chefsmorgon - digitala träffar för chefer där Nestors aktuella rapporter och andra relevanta projekt presenteras. Chefsmorgnarna syftar till att bidra med inspiration och sprida kunskap som kan vara till nytta i verksamheten, få kännedom om Nestors verksamhet samt få möjlighet att utbyta erfarenheter med chefskollegor i andra kommuner/verksamheter.

Konferens – Nestor kommer bjuda in till en konferens i samband med att Nestor firar 20 år.

Dialogforum om digitalisering – FoU i Stockholm anordnar ett gemensamt digitalt dialogforum med fokus på utmaningar och möjligheter som socialtjänsten möter då de ska stödja invånarna i ett digitaliserat samhälle. Dessa planeras att fortsätta under 2023.

Nätverk för fysioterapeuter och arbetsterapeuter - detta är en arena för kunskaps- och erfarenhetsutbyte. Ibland bjuds en föreläsare in för att bidra med ny kunskap som sedan diskuteras i gruppen. Två träffar per termin. Under 2023 fatta beslut om fortsatt inriktning för nätverket.

Nätverk för verksamhetsutvecklare - forum för erfarenhetsutbyte, där deltagarna diskuterar och reflekterar kring aktuella frågor de själva brottas med på hemmaplan. En träff per termin. Under 2023 fatta beslut om fortsatt inriktning för nätverket.

Nestors webbutbildning - Nestor har utvecklat och förvaltar fem webbutbildningar, som är öppna för alla medarbetare i våra ägarorganisationer och privata utförare inom vård och omsorg som är knutna till ägarorganisationerna.

- Social dokumentation
- Lex Sarah
- Minska risken för fall - om fallprevention
- Våga fråga – våga se! - om psykisk ohälsa
- Biståndshandläggare – ny i yrket

Spridning/kommunikation

Nestors kommunikationsarbete syftar till att skapa kännedom om Nestors verksamhet framförallt i våra ägarorganisationer för att bana väg för utveckling och förbättring men även för att sprida resultat till organisationer, myndigheter och andra aktörer i samhället. Detta sker till stor del i

elektroniska kanaler som webbplats, nyhetsbrev, sociala medier, film, mailutskick, pressmeddelanden och liknande. I dem presenteras med utgångspunkt från målgrupp och kanal Nestors projekt, publikationer, samverkansforum, utbildningar, föreläsningar och andra relaterade ämnen och händelser.

Webbplatsen som skapades 2012 har regelbundet utvecklats, men under 2023 kommer den i sin helhet att byggas om för att möta upp krav på tillgänglighet i enlighet med webbdirektivet från 2019 som omfattar offentligt driven verksamhet. Nestors nyhetsbrev fortsätter att ges ut fyra gånger om året där vi främst tar upp våra aktuella rapporter, projekt och evenemang. Nestors närvaro i sociala medier har hittills varit på Facebook och LinkedIn. Fler kanaler kan efter hand bli aktuella. Nestor fortsätter att utveckla film som viktig del i kommunikationsarbetet.

Nestors dietist skickar 4-5 gånger per år ut ett nyhetsbrev med aktuella rön, forskningsstudier, riktlinjer, webbutbildningar och liknande inom området som är relevant för äldreomsorgen. Nyhetsbrevet riktar sig till personer som på något sätt är involverade i nutrition och måltidsfrågor för äldre.

Under 2023 kommer vi lägga extra fokus på hur vi kan underlätta för ägareorganisationerna att ta del av och implementera resultat från våra rapporter och projekt.

Nestors samarbeten och interna utvecklingsarbete

Nestor fortsätter samarbetet med Stockholms läns fyra andra FoU-enheter som finansieras helt eller delvis av kommunernas socialtjänst (FoU Nordost, Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum, FOU nu, och FoU Nordväst). Gemensamma kunskapsseminarier arrangeras månatligen och samarbete sker också i ett antal projekt. Nestors medarbetare ingår i två nätverk från SKR; RSS Nätverk Äldre och kommunal hälso- och sjukvård och Mötesforum Nära vård samt ett digitalt nätverk drivet av Storsthlm; God och nära vård. Kunskapsutbyte sker även i andra nätverk, som FoU Välfärd (en nationell intresseförening för FoU-enheter inom socialtjänsten). Denna förening arbetar för FoU-verksamhetens gemensamma frågor i nationella sammanhang.

Nestor har i uppdrag att utveckla och upprätthålla samarbeten med akademien. En projektledare är knuten till Karolinska Institutet, NVS, sektionen för arbetsterapi. Två projektledare är knutna till Uppsala universitet, IFV, Hälso- och sjukvårds-forskning. Under 2023 fortsätter Nestors forskningssamarbete med Uppsala universitet, med medel från Forte. Vi deltar även i ett samarbete mellan fyra FoUer i Stockholms län och forskargruppen Cactus vid Karolinska Institutet, för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte kring socialtjänstens utmaningar att stödja människor i ett digitaliserat samhälle. Inom initiativet genomförs digitala dialogforum (ca 1gång/termin). En ansökan om forskningsmedel kommer eventuellt skrivas.

Nestor arbetar kontinuerligt med att säkerställa kvalitet, delaktighet för berörda och hållbarhet i alla projekt som genomförs på Nestor. Under 2023 kommer arbetet fortsätta med att stärka

faktorer i Nestors egen verksamhet som främjar ett organisatoriskt lärande bland annat kompetensutveckling kring brukarmedverkan och mångfald.

Chef och skyddsombud driver ett systematiskt arbetsmiljöarbete i samarbete med alla medarbetare. Arbetet utgår från medarbetarsamtalen, den årliga arbetsplatsundersökningen, skydds rond och riskbedömningar som görs varje år. Arbetsmiljömålen sätts i början av 2023.

Budget år 2023

Intäkter 2023	
Basanslag	7 986 297
Externa anslag*	280 000
Försäljning	150 000
Totalt intäkter	8 416 297

Verksamhetens kostnader 2023	
Personalkostnader	9 323 000
Lokalkostnader	930 000
Köp av tjänster	923 000
Köp av varor	89 800
Totalt kostnader	11 265 800
Nettobudget	-2 849 503
Överskott från 2021	7 409 989
Överskott 2022	7 418 867

* Forte: Forskningsbidrag för Samsas ÄC 160 000, Steg 120 000. Inväntar fördelning av erhållet planeringsbidrag från Forte och besked om statsbidrag för Nära vård 2023.

Nestor har ett överskott, som uppstod i första hand före år 2012. Nestor tar av överskottet för drift. Överskott som inte är bokat tillfaller basanslaget. Förutom basanslag förs intäkter för sålda material, webbutbildningar och föreläsningar till 2022.

Nestor FoU-center
Marinens väg 30, 136 40 Handen
webbplats: www.nestorfou.se
tel: 08-777 99 16